

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

Sędziowie Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Żak

Sędzia Sądu Okręgowego Rafał Kubiak

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2020 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. A., Ł. A. (1), M. Ż. (1) i H. M.

przeciwko Towarzystwu (...) spółka akcyjna w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powodów G. A. i Ł. A. (1)

i zażalenia pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 6 listopada 2019 r.

sygn. akt I C 1877/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki G. A. kwotę 60.000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda Ł. A. (1) kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty,

3. oddala powództwa M. Ż. (1) i H. M.,

4. zasądza od pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz:

a) **powódki G. A. kwotę 2.717 zł,**

b) **powoda Ł. A. (1) kwotę 917 zł,**

5. zasądza na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu:

c) **od powódki H. M. kwotę 1.817 zł,**

d) **od powoda M. Ż. (2) kwotę 1.817 zł,**

6. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szamotułach kwotę 3.500 zł tytułem opłat od pozwu, od uiszczenia których powódka G. A. i powód Ł. A. (1) byli zwolnieni,

II. oddala zażalenie w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz:

a) **powódki G. A. kwotę 900 zł,**

b) **powoda Ł. A. (1) kwotę 450 zł,**

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Szamotułach kwotę 2.000 zł tytułem opłat od apelacji, od uiszczenia których powódka G. A. i powód Ł. A. (1) byli zwolnieni,

V. zasądza na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego:

c) **od powódki H. M. kwotę 160 zł,**

d) **od powoda M. Ż. (2) kwotę 160 zł,**

VI. zasądza od pozwanego tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz powoda Ł. A. (1) kwotę 120 zł.

Tomasz Żak Ryszard Małecki Rafał Kubiak

UZASADNIENIE

W pozwie przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. powódka G. A. wniosła o zasądzenie kwoty 60.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty, powód Ł. A. (1) wniósł o zasądzenie kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty, powód M. Ż. (1) wniósł o zasądzenie kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty i powódka H. M. wniosła o zasądzenie kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią B. B.. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) SA. wniósł o oddalenie powództw w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2019 r., wydanym w sprawie I C 1877/17, Sąd Rejonowy w Szamotułach w punkcie 1. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki G. A. kwotę 30.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty (pkt 1.), w punkcie 2. w pozostałym zakresie oddalił jej powództwo, w punkcie 3 oddalił w całości powództwa Ł. A. (1), M. Ż. (1) i H. M., w punkcie 4. Zniósł wzajemnie koszty procesu między pozwanym i powódką G. A., w punkcie 5. Zasądził na rzecz pozwanego od powodów Ł. A. (1), M. Ż. (1) i H. M. w częściach równych kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli powodowie G. A. i Ł. A. (1).

Apelujący reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżyli orzeczenie w części oddalającej powództwo G. A. co do kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty oraz w części orzekającej o kosztach postępowania oraz w całości w zakresie powództwa Ł. A. (1). Sądowi Rejonowemu zarzucili naruszenie:

1. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c, poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 30.000 zł na rzecz powódki G. A. stanowi adekwatne zadośćuczynienie za krzywdy związane z cierpieniem spowodowanym śmiercią matki, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy prowadzi do odmiennego wniosku, a zasądzona kwota jest rażąco zaniżona;
2. art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i niezasadne ustalenie wysokości zadośćuczynienia zasądzonego na rzecz powódki G. A. do warunków życia panujących w 1999 r., podczas gdy wysokość zadośćuczynienia powinna być ustalona według cen z daty jego ustalenia;
3. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c, poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że powodowi Ł. A. (1) nie przysługuje zadośćuczynienie za krzywdę związaną ze śmiercią babci, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy prowadzi do odmiennego wniosku, prowadząc do przekonania, że na skutek śmierci B. B. doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a doznana w związku z tym przez powoda krzywda winna podlegać odpowiedniej rekompensacie.
4. art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających odstąpienie od obciążenia przedmiotowymi kosztami (na wypadek nieuwzględnienia wcześniejszego zarzutu)

Wskazując na powyższe apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki G. A. dalszej kwoty 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda Ł. A. (1) kwoty 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 marca 2017 r. do dnia zapłaty;
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

ewentualnie w przypadku niepodzielenia zarzutów apelacji o:

4. zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Szamotułach zawartego w pkt 5 zaskarżonego wyroku i odstąpienie od obciążania strony powodowej kosztami procesu.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o ich oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zażalenie na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie V wyroku wniósł pozwany:

Żalący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżył przedmiotowe postanowienie w odniesieniu do powoda Ł. A. (1) co do kwoty 600,00 zł, w odniesieniu do powoda M. Ż. (1) co do kwoty 1.200,00 zł, w odniesieniu do powódki H. M. co do kwoty 1.200,00 zł. Sądowi Rejonowemu zarzucił naruszenie:

1. art 98 k.p.c. w zw. z art 72 § 1 ust 2 k.p.c. w zw. z art 105 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez zasądzenie od powoda Ł. A. (1) na rzecz pozwanego kosztów procesu w kwocie 1.200 zł, a zatem niezgodnie z zasadami ustalania tych kosztów w przypadku współuczestnictwa formalnego i poniżej należnej pozwanemu minimalnej stawki kosztów zastępstwa, a nadto niezgodnie z wynikiem procesu,
2. art 98 k.p.c. w zw. z art 72 § 1 ust 2 k.p.c.. w zw. z art. 105 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez zasądzenie od powoda M. Ż. (1) i H. M. na rzecz pozwanego kosztów procesu w kwocie po 1.200 zł, a zatem niezgodnie z zasadami ustalania tych kosztów w

przypadku współuczestnictwa formalnego i poniżej należnej pozwanemu minimalnej stawki kosztów zastępstwa, a nadto niezgodnie z wynikiem procesu.

Mając na względzie powyższe załączony wniośł o:

I. zmianę zaskarżonego postanowienia zawartego w punkcie 5. wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 6 listopada 2019 r. poprzez:

a) zasądzenie od powoda Ł. A. (1) na rzecz pozwanego kwoty 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (w miejsce kwoty 1.200 zł),

b) zasądzenie od powoda M. Ź. (1) na rzecz pozwanego kwoty 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (w miejsce kwoty 1.200 zł),

c) zasądzenie od powódki H. M. na rzecz pozwanego kwoty 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (w miejsce kwoty 1.200 zł)

II. zasądzenie od powoda Ł. A. (1), M. Ź. (1) i H. M. na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania wywołanych wniesieniem zażalenia, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości ustalonej według norm przepisanych,

W odpowiedzi na zażalenie wszyscy czterej powodowie wniesli o jego oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy odmiennie niż Sąd Rejonowy uznał, że G. A. i Ł. A. (1) wykazali w całości co do zasady, jak i wysokości roszczenie zgłoszone w pozwie.

Przechodząc w pierwszej kolejności do apelacji wywiedzionej przez G. A. Sąd odwoławczy podziela ustalenia Sądu I instancji, że krzywda, której doznała apelująca w związku ze śmiercią matki, była ogromna. Trafnie Sąd Rejonowy zważył, że powódkę z matką łączyła silna więź emocjonalna. Przypomnieć trzeba, że G. A. była jedynaczką i miała tylko matkę – mąż matki był jej ojczymem (k. 182). Powyższa okoliczność tym bardziej potwierdza, że jej relacja z matką musiała być silna (art. 231 k.p.c.). Dodatkowym czynnikiem wpływającym na umocnienie wzajemnej więzi, był rozmiar pomocy udzielanej córce przez zmarłą B. B., co wynikało z zeznań świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie (por. protokół rozprawy z 11 października 2018 r.). Niewątpliwie śmierć matki wywołała u apelującej ogromny wstrząs – okoliczności ta została wykazana jej zeznaniami niekwestionowanymi przez pozwanego. Okolicznością bezsporną było, że po śmierci matki powódka leczyła się psychiatrycznie. Zauważyć należy, że pozwany nie domagał się przedstawienia dokumentacji medycznej po zeznaniach złożonych przez powódkę, w których przyznała, że taka dokumentacja znajduje się u lekarza (k. 181 lit. g in fine). Pozwany nie kwestionował również, że powódka w czasie, w którym doszło do śmiertelnego wypadku z udziałem jej matki, była w ciąży i że to zdarzenie było pośrednią przyczyną poronienia. Zauważyć trzeba, że pozwany nie podważał także jej zeznań, z których wynikało, że po śmierci matki przyjmowała silne antydepresanty. W świetle powyższego w oparciu o art. 231 k.p.c. można było przyjąć, że ogromny stres, jakiemu została poddana, w połączeniu z silnymi lekami, mógł spowodować poronienie w tak wczesnym okresie ciąży (1,5 – 2 miesiąc). Faktem powszechnie znanym jest bowiem to, że pierwszy trymestr ciąży jest okresem największego zagrożenia poronieniem oraz powstania wad u płodu. Tym samym biorąc pod uwagę opisany wyżej rodzaj więzi łączącej powódkę z matką (jeden rodzic – jedyne dziecko), intensywność przeżyć emocjonalnych związanych bezpośrednio (konieczność zażywania silnych antydepresantów) i pośrednio (utrata dziecka we wczesnym etapie ciąży) ze śmiercią matki, którym poddana została apelująca, kwota 60.000 zł, której domagała się w pozwie, w ocenie Sądu Okręgowego nie może być uznana za wygórowaną.

Określając wysokość zadośćuczynienia należnego powódce Sąd II instancji miał na uwadze, że ze swej istoty zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a tym samym powinno reprezentować ekonomicznie odczuwalną wartość. Nie budziło wątpliwości Sądu odwoławczego, że ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno nastąpić

z uwzględnieniem cen obowiązujących w chwili zasądzenia zadośćuczynienia (por. wyrok. Sądu Najwyższego z 22 maja 1990 r., II CR 225/90). Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę ma na celu kompensację szkody niemajątkowej i mają do niego zastosowanie zasady ustalania odszkodowania określone w art. 363 § 2 k.c. Zgodnie z tymi zasadami przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy brać pod uwagę stosunki majątkowe w społeczeństwie aktualne w chwili zamknięcia rozprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2005 r., I CK 256/05). W świetle prezentowanych poglądów, które Sąd Okręgowy w składzie niniejszym w całości aprobuje, rozważania Sądu Rejonowego, w których odwoływał się do warunków i przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa oraz wysokości składek OC w 1999 r., jako uzasadnienie wysokości przyznanego zadośćuczynienia, były w całości chybione. W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie zachodziły szczególne okoliczności, które zgodnie z art. 363 § 2 k.c. uzasadniałyby określenie wysokości zadośćuczynienia według stanu z innej daty, w szczególności daty wypadku, w którym zginęła matka powódki. Powództwo było zatem zasadne w całości.

Jeśli zaś chodzi o roszczenie, którego dochodził powód Ł. A. (1), Sąd II instancji nie podzielił oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy, jakoby w wyniku śmierci babci nie doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Argumentując swoje stanowisko tym zakresie, Sąd I instancji podnosił, że z zeznań samego powoda nie wynikało, by miał jakieś szczególne przeżycia związane ze śmiercią babci. W ocenie Sądu wypadek nie wpłynął znacząco na jego życie.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków potwierdził, że powód do dnia wypadku utrzymywał bliskie relacje z babcią. Zdaniem Sądu II instancji okoliczność, że nie potrafił ze szczegółami odtworzyć z pamięci tej relacji, w żaden sposób nie umniejsza jego krzywdy z powodu doznanej straty. Nawiązując do argumentacji Sądu I instancji zauważyć należy, że w dacie tego zdarzenia powód był dzieckiem. Nie powinno budzić żadnych wątpliwości, że pamięć dziecka działa inaczej niż dorosłego – dziecko pamięta mniej niż osoba dorosła z tego samego okresu; dziecięce wspomnienia ulegają łatwiejszemu zatarciu. O sile wzajemnej więzi B. B. i Ł. A. (1), świadczyły zeznania nie tylko świadków, którzy byli obecni na rozprawie z 11 października 2018 r., ale również G. A., która przyznała, że jej matka „nad życie kochała wnuki”. Faktem jest, że Ł. A. (1) był jednym z dwóch wnuków zmarłej. Ogrom uczuć, jakie zmarła B. B. przelewała na wnuki, w tym na powoda, nie budziła wątpliwości Sądu II instancji. Sąd Okręgowy miał bowiem na względzie, że zmarła po urodzeniu jedynej córki, ze względu na stan zdrowia nie mogła mieć więcej dzieci (por. zeznania G. A.). Skoro więc Sąd Rejonowy przyjął, że z uwagi na to, że powódka była jedynaczką, jej relacja z matką była silna, to zdaniem Sądu Okręgowego analogicznie należało ocenić relację zmarłej z dwójką jej jedynek wnuków. W połączeniu ze wspomnianymi zgodnymi zeznaniami świadków, że B. B. sprawowała nad powodem i jego bratem codzienną opiekę, można bez żadnych wątpliwości przyjąć, że babcia bardzo dbała o powoda i się o niego troszczyła. To z kolei niewątpliwie pozwoliło powodowi zbudować z nią silną i bliską relację (art. 231 k.p.c.).

Wbrew przekonaniu Sądu Rejonowego dla oceny rozmiarów krzywdy i zasadności roszczenia zgłoszonego w pozwie, bez znaczenia był fakt, że po stracie babci powód nie podejmował żadnego leczenia psychicznego czy psychiatrycznego. Zdaniem Sądu Okręgowego w swoich rozważaniach Sąd I instancji położył zbyt duży nacisk na tę kwestię. Nie można, tak jak to uczyniono w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, uzależniać wysokości zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej od krzywdy wyrażającej się w cierpieniu i bólu przybierających formy długotrwałych i nieprzemijających zaburzeń funkcjonowania, oraz patologicznego przeżywania okresu żałoby i związanego z tym podjęcia leczenia psychologicznego lub psychiatrycznego. Ponadprzeciętna krzywda spowodowana śmiercią osoby bliskiej przybierająca postać długotrwałego i nieprzemijającego wstrząsu psychicznego, uzasadnia podwyższenie zadośćuczynienia. Niewystąpienie takich okoliczności nie może samo w sobie stanowić podstawy do obniżenia zadośćuczynienia czy odmowy jego przyznania. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 listopada 2019 r., VI ACa 44/18).

Reasumując, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, kwota 10.000 zł wskazana w pozwie była w ocenie Sądu Okręgowego w pełni adekwatna do rozmiaru krzywdy, której powód doświadczył po śmierci babci.

Uwzględnienie powództw G. A. i Ł. A. (1) pociągało za sobą konieczność modyfikacji rozstrzygnięcia o kosztach procesu w tym zakresie.

Tym samym zażalenie pozwanego okazało się częściowo zasadne jedynie w odniesieniu do M. Ż. (2) i H. M..

Przypomnieć należy, że współuczestnictwo procesowe po stronie czworga powodów miało charakter formalny – każdy z powodów dochodził swoich własnych roszczeń z tytułu następstw wypadku komunikacyjnego, w którym zginęła B. B.. Z tego punktu widzenia współuczestnictwo formalne różni się w zasadniczy sposób od współuczestnictwa materialnego (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.), w którym występuje jeden stosunek prawny, oparty na tej samej podstawie, stanowiący źródło jednego, „wspólnego” roszczenia. Sprawa, w której dochodzi do współuczestnictwa formalnego, jest w istocie zbiorem kilku lub więcej spraw, nadających się do samodzielnego przeprowadzenia, ale połączonych pragmatycznym dążeniem do wspólnego rozstrzygnięcia, a więc orzeczenia wydanego szybciej i taniej; w ujęciu technicznoprosesowym jest ona wprawdzie jedną sprawą, integruje jednak kilka (wiele) spraw obejmujących roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej. Konstrukcja wielości spraw w jednej sprawie nakazuje rozstrzygać odrębnie o kosztach procesu należnych w ramach każdej skumulowanej sprawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 r., III CZP 29/15).

Co do zasady pozwanemu przysługiwało roszczenie o zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości w związku z oddaleniem powództw M. Ż. (2) i H. M.. Koszty pozwanego poniesione w każdej z tych spraw obejmowały opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Sąd Okręgowy w składzie niniejszym podziela jednak w całości pogląd wyrażony w powołanej wyżej uchwale, że w przypadku orzekania o kosztach procesu w razie współuczestnictwa formalnego Sąd winien rozważyć, czy koszty obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika należy zwrócić poszczególnym współuczestnikom w pełnej wysokości, czy jednak z pewną obniżką, sięgającą poza stawkę minimalną, uwzględniającą mniejszy nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy. Analogicznie należy postąpić w przypadku orzekania o zwrocie kosztów przeciwkiłowi procesowemu współuczestników. Kierując się zatem powyższymi względami Sąd obciążył M. Ż. (2) i H. M. jedynie połową należnego pozwanemu wynagrodzenia jego pełnomocnika w poszczególnych sprawach obok opłaty od pełnomocnictwa. W efekcie Sąd Okręgowy uznał, że każde z nich byłoby zobowiązane jest do zwrotu pozwanemu kwoty 1.817 zł.

Taką samą zasadę Sąd II instancji zastosował przy orzekaniu o kosztach procesu obciążających pozwanego z tytułu uwzględnienia powództw G. A. i Ł. A. (1). Zasadniczo koszty poniesione przez powódkę obejmowały opłatę od pełnomocnictwa (17 zł) zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika 5.400 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). W odniesieniu zaś do Ł. A. (1) były to również opłata od pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika 1.800 zł (§ 2 pkt 4 ww. rozporządzenia). Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że zasadnym będzie obciążenie pozwanego jedynie połową należnego wynagrodzenia obok opłaty od pełnomocnictwa, odpowiednio kwotami w wysokości 2.717 zł i 917 zł. W obu przypadkach, tj. rozstrzygając o kosztach procesu należnych powodowi i pozwanemu, Sąd odwoławczy uwzględnił nakład pełnomocników, który w czterech połączonych sprawach był mniejszy – pełnomocnicy nie musieli bowiem multiplikować wielu czynności procesowych, w tym przygotowywać odrębnych pism procesowych.

Niezależnie od powyższego na zasadzie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. należało obciążyć pozwanego w całości opłatą od pozwu, od której zwolniona była powódka G. A. (3.000 zł) i powód Ł. A. (2) (500 zł).

Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.

W punkcie II oddalono zażalenie pozwanego w pozostałym zakresie (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie III w oparciu o analogicznie zasady jak przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania przed Sądem I instancji. Poniesione przez powodów koszty obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika – w przypadku G. A. w wysokości 1.800 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych), a w przypadku Ł. A. (1)

900 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia). Przyjmując pogląd wyrażony uchwale III CZP 29/15 Sąd Okręgowy obciążył pozwanego jedynie połową wspomnianych kosztów.

W punkcie IV nakazano ściągnąć od pozwanego w oparciu o art. 113 ust. 1 u.k.s.c. opłaty od apelacji, od której zwolniona była powódka G. A. (1.500 zł) i powód Ł. A. (2) (500 zł).

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto w punkcie V w oparciu o art. 100 k.p.c. i VI zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. zasądzając wynagrodzenia pełnomocników w pełnej wysokości, odstępując tym samym od poglądu wyrażonego w uchwale III CZP 29/15, uznając że wynagrodzenie w odpowiadające stawkom minimalnym stanowi odpowiednie wynagrodzenie do nakładu pracy obu pełnomocników.

Pozwany w postępowaniu zażaleniowym poniósł następujące koszty: wynagrodzenie jego pełnomocnika 120 zł (§ 2 pkt 2 w zw. z art. 10 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłatę od zażalenia 40 zł – w obu sprawach, które częściowo wygrał. W związku z odwołaniem się do poglądu wyrażonego w uchwale III CZP 29/15, Sąd Okręgowy uznał, że istniały przesłanki do obciążenia powodów M. Ż. (2) i H. M. całością kosztów poniesionych przez pozwanego. Z uwagi zaś na oddalenie w całości zażalenia wobec Ł. A. (1), pozwany zobowiązany jest zwrócić mu poniesione przez niego koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 120 zł (§ 2 pkt 2 w zw. z art. 10 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Wniosek G. A. o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego był bezprzedmiotowy, bowiem pozwany zakresem zaskarżenia nie objął rozstrzygnięcia o kosztach procesu dotyczących wyżej wymienionej.

Tomasz Żak Ryszard Małecki Rafał Kubiak